Examina vid Stockholms högskola

På fredagen avlades vid Stockholms högskola följande examina:

inom matematisk-naturvetenskapliga fakulteten: fil. lic.-examen av Helge Bohlin, Härnösand, Anna-Greta Hybbinette, Gunnar Kautsky och Valter Schytt, Stockholm; fil. kand.-examen av Sten Grauers, Stockholm; efterprövning i fil. lic.-examen av Harald Johnson, Stockholm;

inom humanistiska fakulteten: fil. lic.-examen av Gösta Nilsson, Stockholm; fil. ämbetsexamen av Brita Bengtsson, Saltsjöbaden, Karin Bridell, Hammarbyhöjden; fil. kand.-examen av Ernst-Folke Lindberg, Traneberg, Erik Slotte, Finland, Margit Thunström, Bodafors, och Uno Norrmelli, Eskilstuna; efterprövning i fil. lic.-examen av Gunnar Linde, Skövde; efterprövning i fil. ämbetsexamen av Birgit Abrahamson, Stockholm.

Med. kand.-examen har i Lund avlagts av Britt Anna Margareta Lindahl, sm.

Stockholms läns hälsnadsförbund började på fredagen sitt årsmöte. Ekonomin har förbättrats under året. Förbundet har 37 föreningar med 1.200 medlemmar. Minnesord ägnades avlidna medlemmar. Förbundets arbetsformer diskuterades, varvid bl. a. föreningarnas lokalfråga behandlades. Para tialare framhöll önskvärdheten av att ombudsmannen kunde ägna sig helt åt Stockholms stad och län. Dagen avslutades med samkväm i Gustavsvikshemmet, där Sveriges hälsnadsförenings ordförande, organisationschefen Nils Netz, och ombudsman Stehag medverkade. Mötet fortsätter på söndagen.

Ungdomens bästa stöd

är vetande – detta ger i rolig form

Bokformat: 190×260 mm.

KUNSKAPENS BOK

Svenska folkets stora alfabetiska läsebok

Över 100-talet vetenskapsmän, ingenjörer, pedagoger och journalister ge verket ett vederhäftigt innehåll serverat på ett schvungfullt sätt.

Tack vare den nya upplagans sena utgivningsdatum har verket fått med det allra nyaste. Med de 22 studieplanerna är det en kunskapskälla av första rang.

50.000 ex.

Väcker fantasin till liv och sporrar studieintresset.

"Verket är faktiskt enastående i sitt slag, så lättlåst, modernt och sakligt som det är skrivet, borde det finnas i varje svenskt hem med barn i skolåldern." *Utdrag ur en av de många tacksamhetsskrivelser som kommit oss tillhanda.*

"Allt som allt kan sägas att Kunskapens Bok är *friskare skriven och mer tjänstlande illustrerad än någon annan uppslagsbok*, som eljommig på svenskt." Professor John Landquist.

"Kunskapens Bok är helt enkelt ett brillant uppslag. Lättlåst, intressväckande och rolig men på samma gång lärorik och saklig — är det inte just så en bok bör vara beskaffad, som avser att biträna folk vetande?" Överlärare Edvin Widé.

Trots materialsvårigheter kan vi nu erbjuda Er detta förnämliga verk i åtta vackra band i äkta skinn. Bokverket är som gjort för bokälskaren. En prydnad i varje hem.

Mängder av kartor och färgplanscher. Förstklassigt träfritt papper. För endast några kronor per månad kan var och en förvärva denna hemmets prydnad och kunskapskälla.

Kunskapens bok är hela familjens bok.

Den enda svenska uppslagsboken som Ni kan läsa från pärm till pärm

Klipp och sänd kupongen i dag!

Till ..... bokhandel eller Bokförlaget NATUR och KULTUR, Stockholm 1:a.

Var god sänd mig gratis Edert utförliga PROSPEKT över Kunskapens bok.

.....
Namn

.....
Bostads- och postadress.

En bok från **NATUR och KULTUR** *är en god bok.*

En vädjan till samvetet

"BANNLYS en gång för alla begreppen 'Tyskland' och 'Indien'. Det finns helt enkelt inte något sådant som 'Tyskland' och 'Indien'. Minns i stället det som är verkligt — så och så många miljoner människor, likadana som ni och jag, lever i Tyskland och Indien och har precis samma förmåga att lida som ni och jag. Tills denna sanning inte endast har blivit intellektuellt omfattad, utan också känslomässigt upplevd, är en sund lösning av världens problem en omöjlighet." Dessa ord kunde vara mottot till bokförläggare Victor Gollancz bok. Det är en skrift med politiska syften, men med huvudsakligen moraliska argument. Den vädjar till de enkla människornas samveten om medkänsla, fördragsamhet och förnöjning, den begär besinning och mildhet av segrarna. Gollancz bakgrund ger honom den position som behövs för att skriva en sådan bok. Han är jude, kristen, engelsman och socialist — ingen har mera lidelsefullt bekämpat nazismen, anpassningsviljan och den eftergivenhet som icke är tolerans, utan köpslående med ondskan. Hans vilja att övertyga läsaren, eller rättare att göra läsaren medveten om sina egna moraliska känslor, är så intensiv att man får intrycket av ett ivrigt samtal. Men ingenstädes verkar Gollancz egenrättfärdig eller i dålig mening moraliserande. Sällan känner man inför en bok så starkt att en god och ärlig människa talar för goda syften.

VICTOR GOLLANCZ: Västerlandets värden i fara. Hökerbergs. Pris 8: 50.

I talet om och i behandlingen av de besegrade finner Gollancz ett "förakt för medlidandet" som innebär ett förnekande av de värden för vilka de västerländska nationerna sagt sig strida. Han citerar brittiska statsmäns och generalers uttalanden om tyskarna. Man säger att det tyska folket skall hållas vid liv, "inte på grund av medkänsla, utan emedan det politiskt sett är önskvärt", man förbjöd under den första ockupationstiden all förbindelse mellan militären och civilbefolkningen för att tyskarna skulle inse djupet av sin skuld och sin förnedring, man uttrycker sig som om alla tyskar — antinazister, barn, kvinnor, åldringar — vore ansvariga för de grymheter den nazistiska ledningen begått. "Om vi får tro våra män i officiell ställning, så måste vi tänka att medlidande och barmhärtighet inte endast är omöjliga att tillämpa i praktiken, utan att de är direkt vanhedrande och att det är en grundläggande etisk plikt att inte ha någonting att skaffa med dem. Så genomgående är denna nya moral att till och med sådana personer som alldeles uppenbart i stor utsträckning eller helt och hållet i sina handlingar bestämmes av humanitära motiv ändå med läpparna hyllar den... De förefaller att vara rädda för att folk annars skall anse dem vara dåliga människor."

Denna hårdhetens lära utgör en seger för de nazistiska tänkesätt som det gällt att besegra, dess konsekvens är att de mänskliga känslor som det är kristendomens och västerlandets ära att ha inplantat skall förkastas sin betydelse som handlingsmotiv och ersättas av långfristiga politiska mål. Men även försöken att rättfärdiga hårdheten med återcpande av dessa mål är i grunden irrationella. Det sägs dels att tyskarna är stridslystna och rovgiriga till sin natur, "slaktdrängar" enligt lord Vansittart, och att de därför måste hållas nere, dels att varje besegrad nation längtar efter hämnd och måste berövas förmågan att hämnas. "Jag ämnar inte säga någonting om det första argumentet; det beror i bästa fall på okunnighet och kan vederläggas på en halvtimme med hänvisning till varenda lärobok i europeisk historia. Tänkesättet beror på den nazistiska rasläraras smittsamhet. Det är pinsamt att upptäcka att till och med en del av mina judiska stamfränder, vilkas raa har fått lida mest av detta tänkesätt, själva fallit offer för samma gift." Det andra argumentet kan användas i vilken riktning som helst: det kan också sägas att ett besegrat folk skall behandlas med mildhet för att inte dess hämndkänslor, som under inga förhållanden för all framtid kan bemästras med yttre tvång, skall bli helt dominerande.

Besluten i Jalta och Potsdam kan, skriver Gollancz, sammanfattas i fyra ord: annekteringar, massförflyttningar, utplundring och ekonomiskt slaveri, allt detta som i Nürnbergsprocessen var huvudpunkter i anklagelsen mot nazistledarna. Mest fruktansvärda var de snabbt och brutalt genomförda folkförflyttningarna. "Om människornas samvete någonsin återfår sin känslighet, skall dessa förflyttningar betraktas som en evig skam för alla dem som krävde dem och tillät dem. Allt som allt var det omkring fjorton miljoner tyskar som berörts eller kommer att beröras av dessa åtgärder. Och eftersom många tycks förutsätta att unga män saknar hjärta att känna med och nerver att lida med, så kan det tilläggas att majoriteten utgjordes av kvinnor, gamla män och barn." Att väldiga tyska områden överlämnas åt Ryssland och Polen försvarades vid beslutens fattande av de brittiska ledarna såsom rationell politik; att England gick med på saken berodde inte, framhöll Churchill, endast på ryska påtryckningar. Senare har uppfattningen ändrats. I sitt Fultontal i mars 1946 vände sig Churchill mot de ohyggliga tvångsförflyttningarna i öster. Men då var det för sent.

Gollancz uppmanar sina landsmän att avstå mera näringsmedel till tyskarna. Det vanärar engelsmännen, skriver han, att ha två till tre gånger högre näringsstandard än tyskarna, att själva leva i relativ välmåga, medan stora delar av det tyska folket icke är långt ifrån det elände som rådde i Belsen och Buchenwald. Om regeringen tog initiativet till större uppoffringar, skulle folket, trogot sina kristna och humanitära traditioner, villigt följa parollen.

Det är till alla människor, men framför allt till sina landsmän, som Gollancz vädjar. Han tror — kanske är jag på den punkten en smula chauvinist, skriver han — att britterna mer än något annat folk genom tiderna vänjt sig vid en viss "anständighet" (ett blygt ord för godhet och redbarhet), som hindrar dem att anamma hårdhetens nya evangelium. "På amerikanerna räknar icke Gollancz på samma sätt; i USA är, anser han, den kapitalistiska kamp- och tävlingslustan allt för stark. Kommunismens ideal är desamma som liberalismens och socialismens, men det är medlen, icke målet, som präglar kommunismen som politisk rörelse. För att vinna ett avlägset mål användes de mest förkastliga metoder: lögn, polisvälde, erövringar, tvångsarbete. Det tragiska är att dessa medel icke leder till målet, utan tvärtom gör detta mål omöjligt att nå, ty det är medlen, handlingarna i nuet, som påverkar människorna, och dessa kommer därför genom kommunismen att bli alltmer oförstående för humanitetens och frihetens ideal.

Åtskilligt finns att kritisera hos Gollancz. De enkla grundsatser från vilka han utgår kan inte gärna i sin helhet godtas av andra än kristna för övrigt är de långt ifrån lätt och konsekvent uiformade. Hans tillämpning av dessa grundsatser verkar i vissa punkter godtyckliig, i andra orimligt schematisk. Men Gollancz bok stimulerar i sin helhet inte till kritik, utan till tacksamhet och glädje. Inom ett folk som det svenska, där hämndkänslan inte har eggats genom personliga lidanden, borde hans vädjan till medkänslan inte möta motstånd. Under kriget ville vi alla att Sverige skulle förbli neutralt — trots vissheten att det även var vår sak det gällde. Det vore förskräckligt om vi sökte få ett slags andraklassplats bland segrarna genom att efter kriget tillägna oss den mest genomskådligt falska av alla heroiska attityder — hårdhet och intoleransmot de besegrade.

Herbert Tingsten

CEF

FRITZES

Kungl. Hovbokhandel

Den 3 mars

börjar stora värvealisationen med över 2.100 olika arbeten. Katalog gratis på begäran.

FREDSGATAN 2
Tel. Namnanrop. Stockholm

Åhlén & Åkerlunds Förlag och Europa Film erinrar om den stora

NOVELLPRISTÄVLINGEN

med

15.000 kronor i pris

Tävlingen har utlysts för svenska författare och överhuvud alla, som intresserar sig för författarskap på svenskt språk.

Tävlingens avsikt är att få fram goda noveller för publicering i förlagets vecko- och månadstidskrifter.

Ämnesvalet är fullständigt fritt, men ordantalet bör helst inte överstiga 3.500 ord. Tävlingsbidragen kan således skildra ett psykologiskt förlopp, känsloförhållandet mellan några människor, t. ex. en kärlekshistoria, det kan vara en äventyrs- eller kriminalberättelse, en levande miljöskildring i nuvarande eller förfluten tid och det må gärna byggas direkt på verklighetcn, förutsatt att det gcs en novellistisk utformning.

10.000 kr. utdelas i pris på följande sätt:

Första pris 4.000 kr.
Andra pris 2.000 kr.
Tredje—tolfte pris
400 kr. vardera

I prissumman ingår publiceringshonorar. För övriga för publicering godkända tävlingsbidrag utgår ordinarie novellhonorar.

Prisutlovningsrun består av Fil. lic. Georg Svensson, Bonniers Litterära Magasin, redaktör Karl Johan Ridström, Allt världens Berättare, samt författaren Bernhard Nordh.

Samtidigt utdelar Europa Film ett pris på

5.000 kronor

för det tävlingsbidrag, som innehåller den bästa filmidén och i vilket belopp inkluderas AB Europa Films filmrätt till ifrågavarande idé.

Som jurymedlemmar för bedömning av bidragens filmvärde fungerar redaktörerna Sven Gustafson och Nils-Gustaf Holmquist.

Tävlingstiden utgår den 15 maj 1947. Tävlingsbidragen skall före nämnda datum insändas under adress NOVELLPRISTÄVLAN *1947, Åhlén & Åkerlunds Förlag, Stockholm. Varje tävlingsbidrag skall vara åtföljt av slutet namnsedel.*

Tävlingsbidragen är avsedda att publiceras i någon av följande tidskrifter.

ALL VÄRLDENS BERÄTTARE
ALLT
HELA VÄRLDEN
HUSMODERN
DAMERNAS VÄRLD
LEVANDE LIVET
VECKO-JOURNALEN
VECKO-REVYN
VÅRT HEM
ÅRET RUNT

I morgon börjar **den stora**

Bok-realisationen

Våra bokdiskar äro fyllda av värdefulla böcker som nu säljas till synnerligen billiga priser.

Passa på tillfället att göra goda bokfynd.

Begär våra kataloger

SANDBERGS *bokhandel*

Sturegatan 8. Tel. Namnanrop

Alla realisationsböckerna bekvämt gruppordnade i KUNGSBOKHANDELN

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.